

Maatalousyritysten excel- perusteinen maksuvalmiussuunnittelu

Sami Mannila 30.9.2020

Sisälllys

- Tutkimuksen tausta
- Tutkimuksen tavoitteet
- Aineisto ja menetelmät
- Tulokset
- Johtopäätökset
- Lähteet

Tutkimuksen tausta

- Maatalousyrityksillä usein hetkittäisiä maksuvalmiusongelmia, johtuen tuotteiden hitaasta valmistumisesta
- Myös kannattavilla maatiloilla saattaa esiintyä hetkellisiä maksuvalmiusongelmia

Tutkimuksen tavoitteet

- Tavoitteena selvittää, kuinka paljon maatalousyrityksellä on syytä olla kassavaroja suhteessa liikevaihtoon
  - Miten voidaan varautua muutoksiin kassavirrassa
  - Miten voidaan reagoida tuote- ja panoshintojen muutoksiin nopeammin
- Luodaan excel-malli, jolla voidaan simuloida erilaisten muutosten vaikutusta maatalousyritysten maksuvalmiuteen

Aineisto ja menetelmät

- Tutkimuksessa luotiin excel-malli erilaisten herkkyyssanalyysien suorittamiseksi
  - 1. Skenario: Miten maidon pohjoisen tuotantotuen muutokset vaikuttavat maksuvalmiuteen
  - 2. Skenario: Miten maidon tuottajahinnan muutokset vaikuttavat maksuvalmiuteen
  - 3. Skenario: Miten kasvaneet työvoima ja urakointikustannukset vaikuttavat maksuvalmiuteen

Aineisto ja menetelmät

- Pohja-aineisto ProAgrialta, maitotilojen kirjanpitoiloilta kerättyä
  - Vähintään 400 000 euron edestä liikevaihtoa (C-tukialueella)
  - Jaoteltu 4 eri tilaryhmään lypsylehmämäärän mukaan
  - Tilaryhmä 1, 64,3 lypsylehmää (47,9-71,9)
  - Tilaryhmä 2, 77,9 lypsylehmää (73,2-83,9)
  - Tilaryhmä 3, 100,4 lypsylehmää (86,5-117,7)
  - Tilaryhmä 4, 152,2 lypsylehmää (119,5-250,6)
- Yhteensä aineistoa 46 maitotilalta

Tulokset

- Pohjoisen tuotantotuen leikkaus ei aiheuta välittömästi maksuvalmiuden menettämistä yhdelläkään tilaryhmällä
  - Eroaa Kankaanhuhdan (2003) tutkimustuloksista
  - Erot selittynevät eroilla tukien luokittelussa
- Maitotilat ovat erittäin riippuvaisia maidon hinnasta
  - Suurin tilaryhmä (152 lypsylehmää) on kaikkein alttein menettämään maksuvalmiutensa tuotehinnan muutoksista.
  - Suurimmat pääomakulut suhteessa kassavaroihin ja pienemmällä viljelyalalla lypsylehmää kohti

Tulokset

- Tilaryhmät 1-2 (61 ja 76 lypsylehmää) kestivät tuotantokatkokset parhaiten
- Tutkimuksen mukaan mitä suurempi tila on, sitä alttiimpi se on menettämään maksuvalmiutensa tuotantokatkosten johdosta
  - Toisaalta suuremmilla tiloilla on enemmän työntekijöitä, kuin pienemmillä
  - Vähentääkö vai kasvattaako suurempi työntekijämäärä tuotantokatkoksen riskiä?
- Tutkimuksen mukaan työvoima- ja urakointimenojen kasvu ei vaikuta merkittävästi maksuvalmiuteen

Johtopäätökset

- Pienemmällä tilaryhmillä parhain maksuvalmius
  - Vähemmän velkaa, enemmän viljelypinta-alaa
- Tutkimuksen mukaan maatalousyritykset tarvitsevat pörssiyhtiöitä suuremman kassavarojen ja vieraan pääoman suhteen selviytyäkseen
  - Kankkunen (2017), kassavarojen ja vieraan pääoman suhde 9,2% pörssiyhtiöillä
  - Tässä tutkimuksella tilaryhmällä 4 (152 lypsylehmää) vastaava luku 14,9%
- Tuotantokatkokset ja tuotehinnan lasku suuria riskejä
  - Näihin varautuminen

Johtopäätökset

- Riittävä rahoituspuskuri
  - Ei käytetä juokseviin kuluihin tai investointeihin
- Maksuvalmiusbudjetointi
  - Ja sen seuraaminen /päivittäminen muutosten tapahtuessa

Lähteet

- Barry, P. J., Ellinger, P. N., Hopkin, J. A. & Baker, C. D. 2000. Financial Management in Agriculture. Sixth Edition. Danville: Interstate Publishers, Inc.
- Brännare, S. 12.2.2019. Jos britit lähtevät EU:sta äkkirysäyksellä, maitomarkkinoilla koittaa uusjako – kuluttajalle voi koittaa juustojuhlat. [Verkkoartikkeli]. Helsinki: YLE. [Viitattu 15.2.2019]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-10632309>
- Gadd, J. 2003. Pig Production Problems: John Gadd's Guide to Their Solutions. Nottingham: Nottingham University Press.
- Kay, R. D., Edwards, W. M. & Duffy, P. A. 2012. Farm Management. Seventh Edition. New York: McGraw-Hill.
- Kankaanhuhta, K. 2003. Maito- Sika- ja viljatilojen maksuvalmius 1998-2000. Teoksessa: Ristiluoma, R., Sipiläinen, T. & Kankaanhuhta, K. 2003. Kirjanpitotilojen viljelijäkyselyn tulokset ja maksuvalmius. [Verkkajulkaisu]. Helsinki: MTT Taloustutkimus. MTT:n selvityksiä 39. [Viitattu 21.3.2020]. Saatavana: <http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/440881/mmts39.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Lähteet

- Kankkunen, J. 2017. Suomalaisten pörssiyhtiöiden likvidien varojen määrää selittävät tekijät. [Pro gradu -tutkielma]. Itä-Suomen Yliopisto: Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta. Kauppatieteiden laitos. [Viitattu 29.7.2020]. Saatavana: https://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20170434/urn_nbn_fi_uef-20170434.pdf
- Kettunen, L., Knuutila, M & Niemi, J. 2012. Suomen maatalouspolitiikka ja sen asema kansantaloudessa. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Kansantaloudellinen aikakausikirja 108 (4), 416-426. [Viitattu 15.2.2019]. Saatavana: http://www.taloustieteellinenyhdistys.fi/images/stories/kak/KAK42012/kak42012kettunen_etal.pdf
- Laitinen, E. K. & Laitinen, T. 1998. Maatilayrityksen maksukyvyttömyyden ennustaminen: Maatilatietojen merkitys. Vaasan yliopiston julkaisuja. Tutkimuksia 222: Liiketaloustiede 81. Laskentatoimi.
- Martikainen, T. & Martikainen M. 2002. Rahoituksen perusteet. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Niemi, J. K. 2002. Eläintautiriskien ekonomiaa. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: MTT taloustutkimus. MTT:n selvityksiä 12, 39. [Viitattu 16.2.2019]. Saatavana: <http://www.mtt.fi/mmts/pdf/mmts12.pdf>

Lähteet

- Partanen, A., Mönkkönen, S. & Suhonen, P. 2016. Kassavirtojen hallinta maitotiloilla. [Verkkajulkaisu]. Helsinki: Maataloustieteen päivät 2016. [Viitattu 21.3.2020]. Saatavana: http://www.smts.fi/sites/smts.fi/files/MTP2016/Partanen_Monkkonen_Suhonen_2016.pdf
- Remes, K. & Heikkilä, A-M. 2/2002. Maidontuotantoon investoineiden kirjanpitoiloiden kannattavuuskehitys vuosina 1996-1999. Helsinki: MTT Taloustutkimus: Selvityksiä 2/2002.
- Ryhänen, M., Sipiläinen, T. & Pyykkönen, P. 2011. Markkinat. Teoksessa: M. Ryhänen & K. Nissinen (toim.) Kilpailukykyä maidontuotantoon: Toimintaympäristön tarkastelu ja ennakointi. Seinäjoki: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A, 13–19.
- Tenhola, S. 2016. Pääomanhallinta PK –yrityksessä, Yritys X. [Verkkajulkaisu]. Leppävaara: Laurea-ammattikorkeakoulu. [Viitattu 29.7.2020]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/104772/Tenhola_Saara.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Vihtonen, T. 1994. Maatilayrityksen tuloslaskenta ja tilinpäätösanalyysi liiketaloustieteen menetelmin. Helsinki: Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos. Tiedonantoja 198.
- Ylätaalo, M. & Mäkinen, H. 1997. Maatilatalouden investoinnit, rahoitus ja maksuvalmius. Helsinki: Helsingin yliopisto, Taloustieteen laitos. Monistesarja nro 12.